

Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu
Genel Tebliği
(Seri No : 9)

Çeşitli Yükseköğretim kurumları tarafından Bakanlığımıza gönderilen yazıların incelenmesinden duraksamaya düğüldüğü anlaşılan hususlara ilişkin olarak yapılan açıklamalar aşağıdadır.

I - 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında;

“Her sınav dönemi için öğretim elemanlarına, tam ders yaptıkları son ayda okuttıkları ek ders saati üzerinden ek ders ücreti ödenir. “

denilmektedir. Maddede sözü edilen tam ders yapılan son aydan, ilgililerin ders yükü kadar ders vererek ek ders okutmuş oldukları ay kastedilmiş olduğundan, sınav dönemlerinde görevli öğretim elemanlarına ödenecek ek ders ücretlerinin, bu suretle tam ders yaptıkları son aydaki ek ders saati üzerinden hesaplanması gerekmektedir.

Gerek 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda gerekse 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda “Sınav, dönemi”nin tarifi yapılmamış olmakla birlikte, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 4.6.1984 gün ve APK.O8/99999/2721-06611 sayılı yazılarında da belirtildiği gibi; "Sınav dönemi"; yarı yıl sistemiyle eğitim yapan yükseköğretim kurumlarında her yarı yılın bitim tarihinden, yıl olarak eğitim yapan yükseköğretim kurumlarında da eğitim -öğretim yılının bitim tarihinden sonra başlayan ve belirli bir süre devam eden yarıyıl ve yıl sonu genel sınavları ile bu sınavlardan en az 15 gün aradan sonra açılan bütünleme sınavı dönemlerini kapsamaktadır.

Bu nedenle, süreleri ilgili yükseköğretim kurumlarınca belirlenen sözkonusu sınavlarda görevli öğretim elemanlarına 20.12.1983 gün ve BÜMKO-KY18-115857-6/32510-19 sayılı (6 Seri No'lu) Genel Tebliğimiz esaslarına ve yukarıdaki açıklamalara göre ek ders ücreti ödenecektir.

2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesi uyarınca; ek ders ücretleri, haftalık ders yükü esas alınmak suretiyle aylık olarak hesaplanmakta ve ödenmektedir. Yarı yıl veya yıl sonu ya da bütünleme sınavlarının yapıldığı ayda, sınav nedeniyle derslerin tam olarak yapılması mümkün olamayacağından öğretim elemanlarına, sınav nedeniyle yapılamayan ek dersler karşılığı olarak tam ders yaptıkları son ayda okuttıkları ek ders saati üzerinde bir ödeme yapılması Kanunda öngörülmüştür.

Bu nedenle, yarı yıl ya da yıl sonu sınavları ile bütünleme sınavlarının yapıldığı aylara ait ek ders ücretleri, bu aylarda yapılan fiili ek ders saati üzerinden değil, fakat tam ders yapılan son ayda okutulan ek ders saati üzerinden hesaplanarak ödenecektir.

Ek ders ücretleri aylık olarak hesaplandığına göre, iki sınav döneminin aynı ay içinde olması halinde bu ay için; tam ders yapılan son ayda okutulan ek ders saati üzerinden hesaplanacak ek ders ücreti ödenecek, başka bir ödeme yapılmayacaktır. Aksi halde, aynı ay için mükerrer bir ödeme yapılmış olacaktır.

İkinci sınav döneminin bir sonraki ay içinde sona ermesi halinde, hem sınavın başladığı hem de sınavın bittiği aylar için, tam ders yapılan son ayda okutulan ek ders saati üzerinden hesaplanacak ek ders ücreti ödenecektir.

ÖRNEK 1 : 1.2.1985 - 7.2.1985 tarihleri arasında yarı yıl sonu 23.2.1985 - 28.2.1985 tarihleri arasında bütünleme sınavı yapılan bir yükseköğretim kurumunda (yarı yıl sonu sınavlarında ve bütünleme sınavlarında) görev alan öğretim elemanlarına 1985 yılı şubat ayı için, tam ders yaptıkları son ayda okuttukları ek ders saati üzerinden ek ders ücreti bir kez ödenecek, aynı ay için ikinci bir ek ders ücreti ödenmeyecektir.

ÖRNEK 2 : 1.2.1985 - 7.2.1985 tarihleri arasında yarı yıl sonu, 25.2.1985 - 7.3.1985 tarihleri arasında bütünleme sınavlarının yapılması durumunda, Şubat 1985 başından başka Mart 1985 ayı için de tam ders yapılan son ayda okutulan ek ders saati üzerinden hesaplanacak ek ders ücreti ödenecek, 8.3.1985 - 31.3.1985 tarihleri arasında yapılacak ek ders için herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.

ÖRNEK 3 : 20.2.1985 -10.3.1985 tarihleri arasında yarı yıl sonu veya bütünleme sınavı yapılması durumunda, hem Şubat 1985 hem de Mart 1985 ayı için, tam ders yapılan son ayda okutulan ders saati üzerinden hesaplanacak ek ders ücreti ödenecek, ayrıca gerek 1.2.1985 - 20.2.1985 tarihleri, gerekse 11.3.1985-31.3.1985 tarihleri arasında yapılacak ek ders için herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.

II- Anılan Kanunun 11 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına göre herhangi bir yükseköğretim kurumunun akademik kadrosunda bulunmamakla birlikte, bu maddede belirtilen unvanları taşıyanlardan ders saati başına ücretle görevlendirilenlerin ücretleri, unvanları itibariyle öngörülen ek ders göstergelerinin % 50 fazlası üzerinden hesaplanarak ödenecektir.

Her ne kadar, söz konusu Kanunla bu gibilerin, verecekleri ders saatleri sayısına bir sınırlama getirilmemiş ise de, ders saati başına ücretle görevlendirilen ilgililerin verecekleri ders saati sayısının doğal olarak 2547 sayılı Kanunun değişik 36 ncı maddesi ile bu öğretim elemanları için belirlenen ders yükü ve 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile belirlenen ek ders saati sayısının toplamından fazla olmaması gerektiğinden bu gibilere ancak bu şekilde belirlenen toplam ders saatine kadar verecekleri dersler için ek ders ücreti ödenebilecektir.

ÖRNEK 1 : Üniversitenin akademik kadrosunda bulunmamakla birlikte ders saati başına ücretle görevlendirilen bir doçente ödenecek ders saati ücreti, doçentlerin ders yükünün 15 saat, verebilecekleri ek dersin 18 saat olarak belirlendiğini varsayarsak haftada ($15 + 18 =$) 33 saati geçmemek üzere, ($12 \times 1,5 =$) 18 gösterge üzerinden hesaplanacaktır.

ÖRNEK 2 : Üniversitede 657 sayılı Yasaya tabi olarak görev yapmakta olan ve akademik unvanı bulunmayan idari bir personelin ders saati başına ücretle görevlendirilmesi halinde, 1 inci örnekte olduğu gibi ilgilinin, öğretim görevlileri için belirlenen ders yükü ile ek ders saati sayısının toplamını geçmemek üzere verecekleri ders saatleri için ödenecek ücret de ($8 \times 1,5 =$) 12 gösterge üzerinden hesaplanacaktır.

III - 1976 -1977 eğitim - öğretim yılı başından 1983 -1984 eğitim - öğretim yılı sonuna kadar Yükseköğretim kurumlarından kaydı silinen ve 17.6.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi ile 29.2.1984 tarih ve 2984 sayılı Kanunla af kapsamına alınarak yeniden kayıtları yapılan öğrenciler eski mevzuatlarına göre sınava tabi tutulmaktadırlar.

Her ne kadar, 2914 sayılı Kanununun 11 inci maddesinde, sınav dönemlerinde görevli öğretim elemanlarına tam ders yaptıkları son ayda okuttukları ek ders saati üzerinden ek ders ücreti, ödeneceği belirtilmekte ise de, hali hazırda okutulmayan ya da kaldırılmış bulunan dersler için açılacak sınavlarda görevli öğretim elemanlarının, ek ders ücretinden yararlandırılmalarında, sınavı yapılacak dersi okutmuş olmaları şartının aranmaması gerekmektedir.

Bu nedenle üniversitelerde ders vermekle görevli öğretim elemanlarından söz konusu sınavlarda görevlendirilenlere ödenecek ek ders ücretlerinin, sınavı yapılan dersler dikkate alınmaksızın ilgililerin tam ders yaptıkları son aydaki ek ders saati üzerinden hesaplanarak ödenmesi uygundur.

IV - Yükseköğretim Kurumlarında Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkındaki 78 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, yükseköğretim kurumları itibariyle öğretim elemanlarının kadroları belirlenmiş olup, anılan Kararnamenin 4 üncü maddesinde kadroların dağılımının 3 ay içerisinde; aynı Kararnamenin geçici 1 inci maddesinde, yapılan kadro dağılımı sonunda işgal etmekte oldukları derece ve unvanları değışmeyenler ile sadece kadro derecesi değışenlerin Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren; 2 nci maddesinde de, kadro derecesi ve unvanı değışenlerle sadece kadro unvanı değışenlerin iki ay içerisinde bu kadrolara atanacakları belirtilmiştir. Öte yandan, 1.1.1984 tarihinde yürürlüğe giren 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun geçici 4 üncü maddesi ile bu tarihte görevde olan öğretim elemanlarının intibakı öngörülmüştür.

Öğretim elemanlarına ait kadroların 78 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede öngörülen süre içinde dağılımının yapılamayışının yaratacağı sorunları tümü ile gidermek mümkün olmasa bile, bu kadroların 16.11.1983 tarihi itibariyle dağıtıldığını kabul ederek, dağıtılan kadrolara öncelikle 16.11.1983 tarihine kadar belirli unvanları kazanmış öğretim elemanlarının, boş kalan kadrolara ise bu unvanları elde ediliş sırasına göre ilgililerin atamalarının yapılarak aylık ve özlük haklarının, kendilerine kadroların tahsis edilmiş sayıldığı tarihten itibaren bu kadroların esas alınarak ödenmesi halinde doğabilecek hukuki sorunlar bir ölçüde önlenmiş olacaktır.

Kendilerine 1.1.1984 tarihinden önce kadro tahsis edilenlerden, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre yapılan intibak sonucunda kazanılmış hak aylıkları kadro derecelerinin üzerinde bulunanlara kazanılmış hak aylıkları esas alınarak ödemedede bulunulacaktır.

V - 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun değışik 31, 32 ve 33 üncü maddelerinde, öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcılardan görev süreleri sona erenlerin ilk atanma usulüne göre yeniden atanmalarının mümkün olduğu belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun geçici 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında, intibak sonucunda kazanılmış hak aylık dereceleri kadro derecelerinin üzerinde olanlara kazanılmış hak aylıklarının esas alınarak ödemedede bulunulacağı öngörülmüştür.

Buna göre, öğretim görevlisi, okutman veya öğretim yardımcılığı görevlerine atanmış olup da 1.1.1984 tarihinde intibakları yapılanlardan görev süreleri sona erenlerin, 2547 sayılı Kanunun değışik 31, 32 ve 33 üncü maddelerine göre ayrıldıkları kadrolara yeniden

atanmaları halinde daha önce bu kadrolar üzerinden yapılmakta olan ödemelerin aynen ödenmeye devam olunması gerekmektedir. Ancak, ayrıldıkları kadro derecelerinin altındaki derecelere yeniden atanmaları halinde ise, haklarında 2914 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmünün uygulanması mümkün olmadığından bunlara, aynı Kanunun 20'nci maddesi uyarınca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 161 inci maddesi hükümlerine göre belirlenecek görev aylık dereceleri üzerinden ödemede bulunulması gerekecektir.

VI- 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 6 ncı maddesinde yükseköğrenimini tamamlayanlardan, hizmete girmeden önce ya da hizmetleri sırasında yüksek lisans veya yükseköğrenim üstü uzmanlık öğrenimi görenlere bir kademe ilerlemesi, tıpta uzmanlık belgesi alanlara veya doktora yapanlara ve doçentlik unvanını alarak doçent kadrosuna atanarlara bir derece yükselmesi uygulanacağı öngörölmüş bulunmaktadır.

Ayrıca, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 2880 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin (t) bendinde, "Lisans üstü" eğitimin, yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimi kapsayan bir yükseköğretim olduğu, aynı bendin 4 üncü fıkrasında da, "sanatta yeterlik" eğitiminin tanımı yapılarak, lisansa dayalı en az altı, yüksek lisansa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve doktora düzeyinde lisans üstü bir yükseköğretimin eşdeğeri olduğu belirtilmiş bulunmaktadır.

6.10.1982 tarih ve 17830 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, kendi sanat dalında sanat eseri yapan veya sanat icra eden bir sanat elemanına sanatta yeterlik verilmektedir. Bu unvan sanat alanında doktora eş değer bir unvan olmaktadır.

Her ne kadar, 2914 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde "sanatta yeterlik" alanlar ayrıca gösterilmemiş ise de, doktora düzeyinde lisans üstü yükseköğretimin eşdeğeri sayılan bu eğitimi görerek sanatta yeterlik alanlarında, doktora yapanlar için öngörülen bir derece yükselmesinden yararlandırılmaları gerekmektedir.

Bilgilerini ve uygulamaların yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda yürütölmelerini rica ederim.

Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu
Genel Tebliği
(Seri No : 10)

Çeşitli yükseköğretim kurumlarından Bakanlığımıza intikal eden yazıların incelenmesinden Yükseköğretim Kurulunun 17.10.1983 tarih ve 83.62.689 sayılı Ders Yüğü Tespitinde Uyulacak Esaslar Hakkındaki Kararının uygulanmasında tereddütlerin ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.

Anılan Kararın 2 nci maddesinde, öğretim elemanlarının uygulama, seminer ve doktora faaliyetlerine ait denklikler tespit edilmiş ayrıca, bir yarıyıl içinde yapılan ara sınavlar için de ders yüğü karşılığı belirlenmiştir.

Öte yandan, sözü edilen Kararın 6 ncı maddesinde;

“Ek ders ücreti, haftalık ders yükünün üst sınırını aşan ve haftalık öğretim programında yer alan ders saatleri için ödenir”

denilmekte olup, Kararın 2 nci maddesinde de, ders yükünün hesabında dikkate alınacak faaliyetlerin “bilfiil, bizzat bulunmak ve yapmak” şartıyla dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Buna göre, öğretim elemanlarına ek ders ücreti ödenebilmesi için uygulama, seminer, doktora çalışmaları ya da ara sınavların haftalık öğretim programlarında yer alması gerekmektedir birlikte, ilgililerin yürüttükleri bu faaliyetleri karşılığında belirlenen yükün, ancak bu faaliyetlerin yürütüldüğü haftalara ait ders yüklerinde dikkate alınarak ek ders ücretinin hesaplanması mümkün bulunmaktadır.

Bu nedenle, ara sınavlar için belirlenen yükün yalnızca ara sınavların yapıldığı haftalara ait ders yüklerinin hesabında dikkate alınması gerekmektedir olup, belirlenen yükün bütün yıl boyunca devam ettirilerek, ara sınavların yapılmadığı haftalarda ara sınav yapılmış gibi ek ders ücreti ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgilerini ve uygulamanın yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda yürütülmesini rica ederim.

Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu
Genel Tebliği
(Seri No : 13)

2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesini değiştiren 27.6.1989 tarih ve 375 sayılı KHK. nin 17 nci maddesi ile, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 40 ıncı, maddesinin (b) fıkrasında değişiklik yapan 7.6.1989 tarih ve 369 sayılı KHK.nin 2 nci maddesinin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermek ve uygulamada birlik sağlamak amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

A- 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 375 Sayılı KHK. İle Değişik 11'inci Maddesi :

1- 2914 sayılı Kanunun 375 sayılı KHK. ile değişik "Ek Ders Ücreti" başlığını taşıyan 11 inci maddesinin 1 inci fıkrası ile, kısmi statüde bulunanlar dahil öğretim elemanlarına haftalık okutmakla yükümlü oldukları ders yükü saati dışında, görev unvanlarına göre Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenecek mecburi ve isteğe bağlı dersler ve diğer faaliyetleri için bu ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer alması ve fiilen yapılması şartıyla en çok 20 saate kadar ek ders ücreti ödeneceği öngörülmüştür.

Buna göre, Yükseköğretim Kurulunca belirlenen ders ve faaliyetler nedeniyle ek ders ücreti ödenebilmesi için, öğretim elemanlarının zorunlu ders yüklerini tamamlamış olmaları, ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer almış olması ve programda yer alan sözkonusu ders ve faaliyetlerin fiilen yapılmış olması gerekmektedir.

Ek ders ücretleri öğretim elemanlarının görev unvanlarına göre belirlendiğinden, profesör, doçent, yardımcı doçent, öğretim görevlisi ve okutman olarak ders veren öğretim elemanlarına, işgal ettikleri kadrolara bakılmaksızın unvanları itibariyle öngörülen miktarlar üzerinden hesaplanarak ödenmesi gerekmektedir.

2- Anılan maddenin 2 nci fıkrası ile de, Öğretim elemanlarının teorik derslerle yaptıkları ve yaptıkları uygulama, yönettikleri tez, seminer ve doktora çalışmaları ile ara sınavların ne ölçüde ders yükünden sayılacağına Yükseköğretim Kurulunca belirleneceği, ara sınavlar için tespit edilecek ders yükünün ise beş saati geçemeyeceği, teorik derslerle diğer faaliyetler için belirlenecek ders yükünün ise bir saati geçemeyeceği, gerek ödemeye esas olmak gerekse ders yükünden sayılmak üzere bu ders ve faaliyetlerin ancak fiilen yapıldıkları haftalar içinde nazara alınacağı ve diğer haftalara aktarılamayacağı öngörülmüştür.

Bu itibarla, ara sınavlar için beş, teorik derslerle fıkrada belirtilen diğer faaliyetler için ise bir saati geçmemek üzere belirlenecek yüklerin, yalnızca bu ders ve faaliyetlerin fiilen yapıldıkları haftalara ait ders yüklerinin tamamlanmasında ve bu haftalara ait ek ders ücreti ödemelerinde nazara alınması, bu faaliyetlerin fiilen yapıldıkları haftalar dışındaki diğer haftalara ait ders yüklerinin tamamlanmasında ve ek ders ücreti ödenmesinde ise dikkate alınmaması gerekmektedir.

3- Anılan Kanunun 11 inci maddesinde yapılan değişiklikle ek ders ücretine ilişkin göstergeler yeniden belirlenmiş olmakla birlikte, anılan KHK. nin geçici 2 nci maddesi ile, 1.7.1989-31.12.1989 dönemine münhasır olmak üzere uygulanmak ek ders ücreti göstergeleri profesörler için 90, doçentler için 75, yardımcı doçentler için 60, öğretim görevlileri ve okutmanlar için 50 olarak ayrıca belirlendiğinden, ilgililere anılan dönem için bu göstergeler

esas alınmak ve 1989 Mali Yılı Bütçe Kanununun (53/C) maddesinde öngörülen artırımlar da dikkate alınmak suretiyle hesaplanacak ek ders ücretlerinin ödenmesi gerekecektir. 31.12.1989 tarihine kadar 1989

Mali Yılı Bütçe Kanununun ek ders ücretlerinin artırımlı ödeneceğine ilişkin hükmü yürürlükte olacağından 375 sayılı KHK. nini geçici 2 nci maddesinde öngörüldüğü üzere, 2914 sayılı Kanunun 375 sayılı KHK. ile değişik 11 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen % 60 zam 1.7.1989-31.12.1989 dönemi için ayrıca uygulanmayacaktır.

4- 11 inci maddenin 4 üncü fıkrasıyla, öğretim elemanlarına teorik dersler dışındaki diğer faaliyetleri için ek ders ücretlerinin yarısı tutarında ödemede bulunulacağı öngörüldüğünden, ilgililere 3 üncü bölümde açıklanan esaslar doğrultusunda teorik ders saatleri için hesaplanan ek ders ücretleri tam, diğer faaliyetleri için hesaplanan ücretler ise % 50 nispetinde ödenecektir.

Öte yandan, ödenecek ders ücretlerinin farklılık arz etmesi ders yüklerinin tamamlanmasında önceliğin teorik derslere mi yoksa diğer faaliyetlere mi verileceği tereddüdünü gündeme getirmektedir. Her ne kadar teorisi olmayan dersin uygulamasının olamayacağı düşüncesinden hareketle teorik derslerin öncelikle ders yükünden sayılması gerekeceği sonucuna varılabilirse de, Kanunda bu konuda bir açıklık bulunmaması nedeniyle öğretim elemanları lehine bir yorumla ders ücretleri % 50 nispetinde ödenen ders ve faaliyetlerin öncelikle ders yükünden sayılması uygun görülmektedir.

5- 11 inci maddenin 3 üncü fıkrasında, öğretim elemanlarına her sınav dönemi için tam ders yaptıkları son ayda okuttukları ek ders saati üzerinden ayrıca ek ders ücreti ödeneceği öngörülmüştür.

Buna göre yarı yıl ve yıl sonu genel sınavları ile bütünleme sınavı dönemlerinde görevli öğretim elemanlarına, ders yükü kadar ders vererek ek ders okutmuş oldukları son aydaki ek ders saati üzerinden ek ders ücreti ödenmesi gerekir. Her ne kadar, 28.8.1984 tarih ve KY-18-115857-9/24651 sayılı (9 Seri No'lu) Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanununun Genel Tebliğinde, sınav nedeniyle ek ders ücreti ödenen aylarda yapılan ek dersler için ayrıca ek ders ücretinin ödenemeyeceği belirtilmiş ise de, anılan maddede 375 sayılı KHK. ile yapılan değişiklikle sınav ücretinin ayrıca ödeneceği öngörüldüğünden, sınav nedeniyle ücret ödenen aylar içerisinde öğretim elemanlarının ek ders vermiş olmaları halinde bu ek dersler dolayısıyla da yukarıda açıklanan 11 inci madde esaslarına göre ek ders ücreti ödenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, yeni düzenleme ile sınavın yapıldığı döneme ait ek ders ücretlerinin sınav ücreti ile birlikte ödenmesine imkan tanındığından, sınav dönemi bir sonraki aya taşsa da ilgililere sadece tek sınav ücreti ödenecektir.

B- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 369 Sayılı KHK. ile Değişik 40 ıncı Maddesinin (b) fıkrası :

2547 sayılı Kanunun 40'inci maddesinin değişik (b) fıkrasında;

“Öğretim üyeleri, ihtiyacı olan üniversitenin isteği ve kendi arzusu üzerine ve ilgili yönetim kurullarının görüşü, rektörün önerisi ile Yükseköğretim Kurulu tarafından, istekte bulunan üniversitenin birimlerinde en az bir eğitim-öğretim yılı için görevlendirilebilirler. Ancak Ankara, İstanbul ve İzmir dışında bulunan üniversitelerde bu şekilde görevlendirilenler, kendi maaş, yan ödeme ve tazminatlarını aldıkları gibi, gittikleri üniversitede de kadrolarıyla ilgili özlük haklarını aynen alırlar...”

denilmektedir.

Bu itibarla anılan fıkraya göre görevlendirilen öğretim üyeleri;

1) Bağlı buldukları yükseköğretim kurumlarındaki aylık ve diğer mali ve sosyal haklarından faydalanmaya devam edecekler,

2) Görevlendirildikleri kurumlarda kadrolarıyla ilgili mali haklardan olan aylık, ek gösterge, taban aylığı, üniversite ödeneği, geliştirme ödeneği gibi aylık ve diğer özlük haklarından ayrıca yararlandırılacaklar; buna karşılık, kadroya bağlı olmayıp şahsa ve olaya bağlı özlük haklarından ayrıca yararlandırılacaklar; buna karşılık, kadroya bağlı olmayıp şahsa ve olaya bağlı özlük haklarından olan kıdem aylığı, yabancı dil tazminatı, makam tazminatı, aile yardımı ödeneği ile doğum ve ölüm yardımı gibi ödemelerden ise yararlandırılmayacaklardır.

Bu şekilde görevlendirilenlere yapılacak ödemeler belirlenirken ilgililerin (3455 sayılı Kanun hükümleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle) kadro unvan ve dereceleri esas alınacaktır.

İlgililere görevlendirildikleri kurumlar tarafından yapılacak ikinci ödemelerden tasarrufu teşvik kesintisi yapılmayacak, gelir vergisi ise indirimsiz olarak hesaplanacaktır. Bu ödemelerden T.C. Emekli Sandığına kesenek ve kurum karşılığı da kesilmeyecektir.

Bilgilerini ve uygulamanın yukarıda yapılan açıklamalara göre yapılmasını rica ederim.

Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu
Genel Tebliği
(Seri No : 16)

Çeşitli yükseköğretim kurumlarından Bakanlığımıza intikal eden yazıların incelenmesinden, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinin son fıkrası hükmü uyarınca yarı yıl ve yaz tatillerinde yürütüldüğü bildirilen tez danışmanlığı dolayısıyla ek ders ücreti ödemelerinde % 60 zammın dikkate alınıp alınmayacağı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Yürütme Kurulunun 7.5.1990 tarihli toplantısında kabul edilen “Ders Yüğü Tespitinde Uyulacak Esaslar”ın III-d bölümünün uygulanması hususlarında tereddüde düşüldüğü anlaşılmakta olup, uygulama birliğinin sağlanması açısından aşağıdaki açıklamaların yapılması yararlı görülmüştür.

1- 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinin 1 inci fıkrasıyla, öğretim elemanlarına verilecek ek ders ücreti konusu düzenlenmiş ve bunlara, haftalık okutulması mecburi ders yüğü saati dışında görev unvanlarına göre Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca belirlenecek mecburi ve isteğe bağlı dersler ve diğer faaliyetler için bu ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer alması ve fiilen yapılması şartıyla en çok 20 saate kadar ek ders ücreti ödeneceği hükmüne bağlanmıştır. Aynı maddenin son fıkrasıyla da;

“Müfredat programları uyarınca normal çalışma günlerinde çalışma saatinin bitiminden ve saat 17.00’den sonra başlayan gece öğretimi ile hafta tatili, yarı yıl veya yaz tatillerinde yapılan öğretimde yukarıdaki şekilde hesaplanan ek ders ücretleri % 60 zamlı ödenir. Yaz ve yarı yıl tatillerinde yapılan öğretim için verilecek ek ders ücretinin hesabında ders yüğü dikkate alınmaz.”

hükmü öngörülmüştür.

Diğer taraftan, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Yürütme Kurulunun 7.5.1990 tarihli toplantısında kabul edilen “Ders Yüğü Tespitinde Uyulacak Esaslar”ın III üncü Bölümünün 3 üncü maddesinin (f) fıkrasında da;

“Hafta ve bayram tatili yarı yıl ve yaz tatillerinde veya normal çalışma saatleri dışında yürütülen tez danışmanlığı ve ara sınavlarla ilgili faaliyetler için zamlı ek ders ücreti ödenmez.”

denilmektedir.

Bu itibarla, Yükseköğretim Kurulunun anılan Kararında, hafta, bayram, yarı yıl ve yaz tatilleri ile normal çalışma saatleri dışında yürütülen tez danışmanlığı ve ara sınavlar için ek ders ücretlerinin zamlı ödenmeyeceğinin öngörülmüş olması dolayısıyla bu faaliyetler için zamlı ödeme yapılmayacaktır.

2- Bilindiği üzere, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Yürütme Kurulunun 7.5.1990 tarihli toplantısında kabul edilen “Ders Yüğü Tespitinde Uyulacak Esaslar”ın (III/d) bölümünde;

“Laboratuar, staj, uygulamalı dersler ve tıbbi ve cerrahi klinik uygulaması hariç olmak üzere, aynı ders veya faaliyet birden fazla öğretim üyesi, öğretim görevlisi veya okutman

tarafından yürütülmekte ise, dersin veya faaliyetin haftalık yükleri görev alan öğretim elemanlarına bölünerek hesaplanır.”

denilmekte iken, Yürütme Kurulunun 19.3.1992 tarihli toplantısında anılan maddenin birinci cümlesi;

“Tıp fakültelerinin 4, 5 ve 6 ncı sınıfları, konservatuar, yabancı dil, resim iş, beden eğitimi ve spor, müzik eğitim programları, laboratuvar, staj, uygulamalı dersler ve tıbbi ve cerrahi klinik uygulaması hariç olmak üzere..... ”

şeklinde değiştirilmiş olup, ayrıca, bitirme ödevi değerlendirilmesi ve benzeri faaliyetlerin anılan madde kapsamına dahil edilmemesine karar verilmiş bulunmaktadır.

Buna göre, Tıp Fakültelerinin 4, 5 ve 6 ncı sınıfları, konservatuar, yabancı dil, resim iş, beden eğitimi ve spor, müzik eğitim programları, laboratuvar, staj, uygulamalı dersler ve tıbbi ve cerrahi klinik uygulamalarında öğrencilerin küçük gruplara ayrılarak verilen ders ve faaliyetleri yürüten öğretim elemanlarının bu ders ve faaliyetler için belirlenen yükün, ders yüklerinde ve ek ders ücretlerinin hesabında dikkate alınması gerekmektedir. Bu ders ve faaliyetler dışında kalanların haftalık ders yükleri ise görev alan öğretim elemanlarına bölünerek hesaplanacaktır.

ÖRNEK : Haftalık ders programlarında iki saat olarak yer alan tıbbi ve cerrahi klinik uygulamasının iki öğretim elemanı tarafından yürütülmesi halinde; bu faaliyet için belirlenen iki saatlik yükün, öğretim elemanlarına bölünmeyerek her iki öğretim elemanının haftalık ders yüklerinde ve ek ders ücretlerinin hesabında ayrı ayrı dikkate alınması gerekmektedir.

ÖRNEK : Haftalık ders programında üç saat olarak yer alan bitirme ödevi değerlendirilmesi faaliyetinin üç öğretim elemanı tarafından yürütülmesi halinde; bu faaliyet için belirlenen üç saatlik yükün, üç öğretim elemanına bölünerek gerek haftalık ders yüklerinde gerekse ek ders ücretlerinin hesabında her öğretim elemanı için bir saat yük olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Her iki örnekte belirtilen faaliyetin teorik ders dışında kalan faaliyetlerden olması dolayısıyla 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin 2 nci fıkrasına göre bu faaliyetler için belirlenen toplam yükün ancak haftalık on saatlik kısmının ders yükü ve ek ders ücretinin hesabında dikkate alınacağı tabiidir.

Diğer taraftan, bir dersin teorisi ile birlikte uygulanmasının da yapıyor olması halinde dersin tamamı uygulamalı ders sayılmayacak, teorik ders saati ile uygulamalı ders saatlerinin yükleri ve ek ders ücretleri, 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile Ders Yükü Tespitinde Uygulacak Esaslar çerçevesinde ayrı ayrı değerlendirilecektir.

Bilgilerini ve uygulamanın bundan böyle yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda yapılmasını rica ederim.

Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu
Genel Tebliği (*)
(Seri No: 17)

26.6.2001 tarihli ve 4689 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde 01.09.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yapılan değişiklik nedeniyle uygulamada birliğin sağlanması amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1) 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinin birinci

fıkrası, 4689 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası ile;

“2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 36 ncı maddesine göre haftalık okutulması mecburi ders yükü saati dışında, kısmi statüde bulunanlar dahil öğretim elemanlarına görev unvanlarına göre aşağıda belirlenen mecburi ve isteğe bağlı dersler ve diğer faaliyetler için bu ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer alması ve fiilen yapılması şartıyla normal öğretimde en çok yirmi saate kadar, ikinci öğretimde ise en çok on saate kadar ek ders ücreti ödenir. Ders yüklerinin tamamlanmasında öncelikle normal örgün öğretimde verilen ders ve faaliyetler dikkate alınır.”

şeklinde değiştirilmiştir.

Diğer taraftan, 19.11.1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun “Ders Ücreti” başlıklı 10 uncu maddesinde;

“Normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim

elemanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için; dolduramamış olan öğretim

elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra verdikleri her ders için, 2914 sayılı

Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde öngörülen hükümler

çerçevesinde ek ders ücreti ile ara sınav, yarıyıl ve yıl sonu sınavları için ödenecek

ücretlerin üç katını aşmayacak şekilde ikinci öğretim programları esas alınarak,

Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Milli Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine

Bakanlar Kurulunca belirlenecek ders ücreti ödenir.”

hükmüne yer verilmiş olup, 31.03.1994 tarihli ve 94/5593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinde de;

“İkinci öğretimde görev alan, normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim elemanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için; dolduramamış olan öğretim elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra vermiş oldukları her ders için, 2914

sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde öngörülen hükümler çerçevesinde ek ders ücreti ile yarı yıl ve yıl sonu sınavları için verilecek ücretler birer kat fazlasıyla ödenir.”

denilmektedir.

Bu itibarla;

a) 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesi uyarınca ek ders ücreti ödenebilmesi için öncelikle normal örgün öğretimde verilen ders ve faaliyetlerin dikkate alınarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 36 ncı maddesinde belirtilen haftalık zorunlu ders yükünün tamamlanması,

b) Normal örgün öğretimde ders yükünün tamamlanamamış olması halinde ikinci öğretimde verilen ders ve faaliyetlerle sözkonusu yükün tamamlanmasının sağlanması,

c) Haftalık zorunlu ders yükünün tamamlanmasından sonra öncelikle normal örgün öğretimde verilen ders ve faaliyetler dikkate alınarak ek ders ücreti ödenmesi,

d) Haftalık zorunlu ders yükünün tamamlanmasından sonra ikinci öğretimde verilen ders ve faaliyetlerin azami 10 saati için ek ders ücreti ödenmesi ve 10 saatlik sınırı aşan kısmı için hiçbir suretle ek ders ücreti ödenmemesi,

gerekmektedir.

ÖRNEK : Normal örgün öğretimde 16 saat teorik, ikinci öğretimde de 20 saat teorik ders veren bir öğretim görevlisine, haftalık 12 saat olan zorunlu ders yükünün normal örgün öğretimde verdiği derslerle tamamlandıktan sonra kalan 4 saati için normal ek ders ücreti, ikinci öğretimde verdiği 20 saatlik ders dolayısıyla da sadece 10 saati için bir katı fazlasıyla olmak üzere 14 saat ek ders ücreti ödenecek, ikinci öğretimden kalan 10 saatlik teorik ders için hiçbir suretle ek ders ücreti ödenmeyecektir.

2) 4689 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile değiştirilen 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“Öğretim elemanlarının teorik derslerle yaptıkları uygulama, yönettikleri tez, seminer ve doktora çalışmalarının ve ara sınavların ne ölçüde ders yükünden sayılacağı Yükseköğretim Kurulunca belirlenir. Ara sınavlar için Yükseköğretim Kurulunca öğrenci sayısı göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilecek ders yükü beş saati, diğer faaliyetler için belirlenecek ders yükü ise bir saati geçemez. Teorik dersler dışındaki faaliyetlerin ders yükünün tamamlanmasından sonraki kısmı ek ders ücretinin hesabında dikkate alınmaz. Ancak mecburi ders yükünün tamamlanmasında ve ek ders ücretinin hesabında, teorik dersler dışındaki faaliyetlerin haftalık en fazla on saatlik kısmı dikkate alınmaz, kalan kısmı ise maaş karşılığı sayılır.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, haftalık zorunlu ders yükünün tamamlanmasında ve ek ders ücretinin hesaplanmasında, teorik dersler dışındaki faaliyetlerin en fazla toplam 10 saatinin dikkate alınması, dolayısıyla Bakanlığımızca yayımlanan 15 Seri No’lu Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen açıklamalar doğrultusunda uygulamaya devam olunması, 10 saatlik sınırlamanın hesaplanmasında normal ve ikinci öğretimde verilen teorik dersler dışındaki faaliyetler toplamının birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

ÖRNEK 1- Normal örgün öğretimde 2 saat teorik ders veren ve 6 saat teorik ders dışı faaliyette bulunan , ikinci öğretimde de 8 saat teorik ders veren ve 9 saat teorik ders dışı faaliyette bulunan bir doçente 10 saat olan haftalık zorunlu ders yükünün normal örgün öğretimden 2 saat teorik ders, 6 saat teorik ders dışı faaliyet ve ikinci öğretimden de 2 saat teorik ders ile doldurulmasından sonra, ikinci öğretimde 6 saat teorik ders ve 4 saat teorik ders dışı faaliyet için bir kat fazlasıyla ek ders ücreti ödenecek, ikinci öğretimden kalan 5 saat teorik ders dışı faaliyet için hiçbir suretle ek ders ücreti ödenmeyecektir.

ÖRNEK 2- Normal örgün öğretimde 4 saat teorik ders veren, ikinci öğretimde de 18 saat teorik ders veren ve 8 saat teorik ders dışı faaliyette bulunan profesöre, 10 saat olan haftalık zorunlu ders yükünün normal örgün öğretimde verdiği 4 saat teorik ders ve ikinci öğretimde verdiği 6 saat

teorik ders ile tamamlanmasından sonra, ikinci öğretim için $(18-6=)$ 12 saatlik sürenin 10 saati için ek ders ücreti ödenecek; ek ders ücreti ödenmesinde dikkate alınmayan ikinci öğretimden 2 saat teorik ders ve 8 saat teorik ders dışı faaliyeti için ise gerek normal örgün öğretimde, gerek ikinci öğretimde hiçbir suretle ek ders ücreti ödenmeyecektir.

ÖRNEK 3- Normal örgün öğretimde 4 saat teorik ders veren, 14 saat teorik ders dışı faaliyeti bulunan bir profesörün, ikinci öğretimde de 6 saat teorik dersi ile 2 saat teorik ders dışı faaliyeti bulunmaktadır. Bu öğretim üyesine, 10 saat olan zorunlu ders yükü normal örgün öğretimde verdiği 4 saat teorik, 6 saat teorik ders dışındaki faaliyetleri ile doldurulduktan sonra, teorik ders dışındaki faaliyetler için belirlenen 10 saatlik sınır aşılamayacağından normal örgün öğretimden kalan $(14-6=)$ 8 saat teorik ders dışındaki faaliyetlerinin sadece 4 saati için, ikinci öğretimden ise sadece 6 saat teorik dersleri için ek ders ücreti ödenecek, normal örgün öğretimde verdiği 4 saat ve ikinci öğretimde verdiği 2 saat diğer faaliyetleri için ek ders ücreti ödenmeyecektir.

Tebliğ olunur.

(*) 17.01.2002 tarihli ve 24623 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.